

Biti podjeten, biti inovativen – biti podjetnik

Gregor Jagodič
Valerij Dermol

Študijska gradiva

Mednarodna fakulteta
za družbene in poslovne študije
International School
for Social and Business Studies
Celje · Slovenija

Študijska gradiva MFDPŠ
ISSN 2232-3899

**Biti podjeten, biti inovativen –
biti podjetnik**

Gregor Jagodič
Valerij Dermol

Študijska gradiva

Izdala in založila

Mednarodna fakulteta za družbene
in poslovne študije
Mariborska cesta 7
3000 Celje

Celje · 2012

Naklada · 100 izvodov

© 2012 MFDPŠ

CIP – Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

658(075.8)

JAGODIČ, Gregor, 1974-

Biti podjeten, biti inovativen – biti podjetnik : študijska gradiva /
Gregor Jagodič, Valerij Dermol. – Celje : Mednarodna fakulteta za družbene
in poslovne študije = International School for Social and Business Studies, 2012. –
(Študijska gradiva MFDPŠ, ISSN 2232-3899)

ISBN 978-961-6813-06-8

1. Dermol, Valerij
260957184

PREDGOVOR

S podjetništvom in podjetnim vedanjem se srečujemo vsakodnevno. Bodisi v vlogi študentov, bralcev dnevnih časopisov, podjetnikov, pri reševanju zagonetnih življenjskih situacij, ko je potrebno izkazati veliko mero ustvarjalnosti, odločnosti ter iznajdljivosti, pri svojem delu, v poklicu itd. Podjetnost in podjetništvo sta zagotovo pojma, ki v sodobnem, nepredvidljivem svetu, pridobivata čedalje večji pomen.

Kljub pomembnosti, ki jo mnogi pripisujejo podjetništvu, se zdi, da je podjetno vedenje marsikje še vedno podcenjeno. Morda lahko razloge za to najdemo v nepoznavanju in nezavedanju, za kaj pri tem pojavu tem sploh gre, ali pa v strahu, ki ga mnogi med nami čutijo, ko razmišljajo o možnostih in nevarnostih, ki jih utegneta prinašati podjetništvo in podjetnost. Zdi se, da sta prav neinformiranost in strah ena od ključnih razlogov za relativno šibek položaj podjetništva v Sloveniji in tudi drugje.

V študijskem gradivu, ki je pred vami, obravnavamo različne vidike podjetništva in podjetnosti. V njem skušamo odgovoriti na vprašanja, za kaj v podjetništvu in podjetnosti sploh gre, kakšni so lahko uspešni podjetniki, kako velja pristopiti k podjetnosti in kako jih velja podpreti, kakšen je pomen ustvarjalnosti in inovativnosti v podjetništvu, skušamo odgovarjati na vprašanja, kakšni sploh moramo biti ljudje, da bi lahko bili podjetni, oziroma, da bi lahko uspeli v podjetništvu. Pogledi, ki jih obravnavamo, se usmerjajo tako na raven posameznikov, podjetij, kot tudi širše družbe. Gradivo vsebuje ključne vsebine, ki se jih moramo zavedati, ko razmišljamo o podjetništvu in podjetnosti, vendar še zdaleč ne pokriva vse širine in globine znanja, ki ga podjetno razmišljujoči posameznik oziroma podjetnik, potrebujejo. Z gradivom želimo poudariti, da gre pri podjetništvu in podjetnosti za zelo pomembne pojave, ki pa terjajo posameznike z veliko znanja, z voljo in ustreznimi prepričanji, poleg tega pa terjajo tudi ustrezno podporo s strani družbe in države.

Študijsko gradivo, ki ga ravnokar prebirate, in ki smo ga razvili posebej za usposabljanje Biti podjeten, biti inovativen – biti podjetnik, nameravamo na Mednarodni fakulteti za družbene in poslovne študije uporabljati tudi kot eno od osrednjih beril pri predmetih Podjetništvo ter Ustanavljanje in rast podjetij. Gradivo bo dopolnjevalo e-učilnico, predavanja ter vaje. Izpostaviti je potrebno, da običajno v predavanja in vaje vključujemo tudi številne goste iz prakse, strokovne ekskurzije v zanimiva, tehnološko napredna in inovativna manjša podjetja, izdelavo praktičnih projektnih nalog v konkretnih podjetjih, pa tudi pripravo poslovnih načrtov, ki lahko študentom omogočijo dobro pripravo na morebiten kasnejši vstop v podjetništvo. Naša želja je tudi ta, da bi bilo to gradivo osnova za vse, ki razmišljajo o lastnem podjetju, ali pa se želijo podrobneje seznaniti z najpomembnejšimi dejavniki, ki vplivajo na uspešnost podjetnikov in njihovih podjetij.

Vsebina študijskega gradiva je podana poljudno in razumljivo, ter smiselno in v skladu s potekom in logiko podjetniškega procesa. V gradivu so podane številne praktične usmeritve in mnogi napotki, ki lahko razmišljujočemu posamezniku nudijo pomembno podporo pri morebitnih lastnih podjetjih.

Kot je bilo že nakazano, se v vsebini gradiva osredotočamo na opredelitve podjetništva, vprašanja, kdo je lahko podjetnik in kakšne naj bodo njegove značilnosti, kako poteka podjetniški proces, kdo

vse običajno nastopa v vlogi podpornika podjetništva in kje vse lahko morebitni podjetniki pridobijo informacije, potrebne za zagon podjetja ali širše, za uresničitev poslovne zamisli. V gradivu pojasnujemo klasifikacijo podjetij, pomen jasno opredeljene dejavnosti podjetja ter njegove organizacijske oblike, pojasnujemo pa tudi sestavo poslovnega načrta in njegov pomen. Poleg tega v gradivu opredeljujemo in komentiramo možnosti financiranja podjetja ter institucije, ki so pri zagotavljanju potrebnega kapitala lahko v pomoč. Vsebino gradiva dopolnjujemo s predstavitevijo podjetniškega delovanja in pojasnili glede družinskega, ženskega, notranjega in socialnega podjetništva. V zadnjem delu gradiva predstavljamo problematiko inovativnosti ter pristope, ki jih velja v družbi podpirati za omogočanje tehnološkega preboja gospodarstva.

Želimo, da bi se vam ob prebiranju tega gradiva utrnilo čim več kakovostnih poslovnih zamisli, hkrati pa vam želimo tudi veliko uspeha pri njihovem uresničevanju.

Avtorja

KAZALO VSEBINE

1	PODJETNIŠTVO	3
2	PODJETNIKI	5
2.1	ZGODOVINSKE, EKONOMSKE IN PSIHOLOŠKE OPREDELITVE	5
2.2	PODJETNIŠKO UČENJE IN PODJETNIŠKE KOMPETENCE	6
2.2.1	<i>Podjetniška namera</i>	7
2.2.2	<i>Podjetniške kompetence</i>	8
2.2.3	<i>Podjetniška samoučinkovitost</i>	9
3	PODJETNIŠKE PRILožNOSTI IN PODJETNIŠKI PROCES	12
3.1	OPREDELITEV PODJETNIŠKE PRILožNOSTI	12
3.2	PODJETNIŠKI PROCES	13
4	PODPORA PODJETNIŠTVU	15
4.1	VLOGA DRžAVE PRI SPODBUJANJU PODJETNIŠTVA	15
4.2	UKREPI SPODBUJANJA PODJETNIŠTVA V SLOVENIJI	15
4.2.1	<i>Vstopne točke VEM</i>	16
4.2.2	<i>Vavčersko svetovanje in usposabljanje</i>	16
4.2.3	<i>Javna agencija RS za podjetništvo in tuje investicije (JAPTI)</i>	17
4.2.4	<i>Inovativno podporno okolje (tehnološki parki in podjetniški inkubatorji)</i>	17
4.2.5	<i>Slovenski podjetniški sklad</i>	18
4.2.6	<i>Javna agencija za tehnološki razvoj Republike Slovenije (TIA)</i>	19
4.2.7	<i>Zbornična združenja</i>	19
5	VELIKOSTI, DEJAVNOSTI IN OBLIKE PODJETIJ	22
5.1	VELIKOST PODJETJA	22
5.2	DEJAVNOST PODJETJA	22
5.3	OBLIKE PODJETIJ	23
5.3.1	<i>Samostojni podjetnik (s.p.)</i>	23
5.3.2	<i>Družba z omejeno odgovornostjo (d.o.o.)</i>	23
5.3.3	<i>Družba z neomejeno odgovornostjo (d.n.o.)</i>	24
5.3.4	<i>Delniška družba (d.d.)</i>	25
5.3.5	<i>Komanditna družba (k.d.)</i>	25
5.3.6	<i>Komanditna delniška družba (k.d.d.)</i>	26
5.3.7	<i>Socialno podjetje (so.p.)</i>	26
5.3.8	<i>Ostale oblike formalnega delovanja</i>	26
6	POSLOVNI NAČRT IN NJEGOVA UPORABA	29
6.1	POMEN IN UPORABNOST POSLOVNEGA NAČRTA	29
6.2	SESTAVA POSLOVNEGA NAČRTA	29
7	FINANCIRANJE PODJETNIŠKIH PODJEMOV	33
7.1	VIRI FINANCIRANJA V SLOVENIJI	33
7.1.1	<i>Bančni finančni viri</i>	35
7.1.2	<i>SID banka</i>	36
7.1.3	<i>Poslovni angeli</i>	37

7.1.4	<i>Rizični in tvegani kapital</i>	37
7.1.5	<i>Druge oblike</i>	38
7.2	FINANCIRANJE IZ EVROPSKIH VIROV	39
7.2.1	<i>Decentralizirani programi</i>	40
7.2.2	<i>Centralizirani programi</i>	42
7.2.3	<i>Evropska investicijska banka (EIB)</i>	45
7.2.4	<i>Evropski investicijski sklad (EIS)</i>	46
8	NAČINI PODJETNIŠKEGA DELOVANJA	48
8.1	DRUŽINSKO PODJETNIŠTVO	48
8.2	ŽENSKO PODJETNIŠTVO	48
8.3	NOTRANJE PODJETNIŠTVO	50
8.4	SOCIALNO PODJETNIŠTVO	51
9	INOVATIVNOST IN USTVARJALNOST	54
9.1	INOVACIJE IN INOVATIVNOST	54
9.2	TEHNOLOŠKA INOVATIVNOST	54
9.3	DEJAVNIKI INOVATIVNOSTI – PRIMERJAVA SLOVENIJE Z NEKATERIMI EVROPSKIMI DRŽAVAMI	56
9.3.1	<i>Uporaba, zaščita in komercializacija novega znanja</i>	57
9.3.2	<i>Povezovanje ustvarjalcev in uporabnikov znanja - mreženje</i>	58
9.3.3	<i>Spodbujanje obsega in kakovosti raziskovalnega dela</i>	59
10	PRILOGE	62

Kazalo slik

SLIKA 1: MODEL RAZVOJA PODJETNIŠKE NAMERE	7
SLIKA 2: MOŽNI VIRI POMOČI PODJETJU GLEDE NA ŽIVLJENJSKI CIKEL	34
SLIKA 3: POTEK FAKTORINGA	38
SLIKA 4: BRUTO DODANA VREDNOST NA PREBIVALCA V EUR V LETIH OD 2001 DO 2009	55

Kazalo tabel

TABELA 1: KLASIFIKACIJA PODJETIJ	22
TABELA 2: PODATKI O DEJAVNIKIH TEHNOLOŠKEGA RAZVOJA IN GOSPODARSKE USPEŠNOSTI	57
TABELA 3: OPIS FUNKCIONALNIH KOMPETENC	62